Spravodajca Univerzity Mateja Bela
v Banskej Bystrici

Universitas Matthiae Belii

ERUDITIO MORES FUTURUM

Ročník 16 máj – jún 2010 Číslo 5

Voľby kandidáta na rektora Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici na obdobie rokov 2010 – 2014

Akademický senát UMB na svojom zasadnutí 7. apríla 2010 určil termín volieb kandidáta na rektora našej univerzity na obdobie rokov 2010 – 2014 a prijal základné dokumenty upravujúce organizáciu volieb – volebný poriadok a harmonogram. Zároveň

schválil volebnú komisiu v zložení: Bc. Andrea Ferjenčíková (študentka FPVaMV UMB), RNDr. Miroslav Hužvár, PhD. (EF UMB), Mgr. Ivan Chorvát, M.A., CSc. (ÚVV UMB), Lukáš Okál (študent EF UMB) a JUDr. Ivana Šoškoová, PhD. (PrF UMB).

Oznam o vyhlásení volieb bol zverejnený na informačných tabuliach fakúlt a na Rektoráte UMB. Zároveň bola na univerzitnom intranete zriadená osobitná rubrika, v ktorej boli priebežne zverejňované aktuálne informácie a dokumenty o organizácii a priebehu volieb.

Členovia akademickej obce mohli do 23. apríla 2010 navrhnúť kandidáta na rektora vložením lístka s jeho menom do urien, ktoré boli umiestnené pri vstupoch do budov. Na návrhových lístkoch sa objavilo 66 mien členov zamestnaneckej časti akademickej obce UMB. Navrhnutí kandidáti boli informovaní 26. apríla 2010 a požiadaní, aby svoje súhlasné alebo nesúhlasné stanovisko doručili volebnej komisii. Súhlas s kandidatúrou na rektora UMB na obdobie 2010 – 2014 vyjadrila prof. PhDr. Beata Kosová, CSc.

Pred konaním volieb v akademickom senáte dňa 24. mája 2010 sa v aule Beliana uskutočnilo predvolebné zhromaždenie akademickej obce, ktoré viedol doc. PaedDr. Miroslav Krystoň, CSc., predseda AS UMB. Navrhnutá kandidátka prof. PhDr. Beata Kosová, CSc. predstavila svoj volebný program a odpovedala na otázky prítomných členov akademickej obce. Otázky

sa týkali motivovania vynikajúcich pracovníkov a pracovísk, výučby jazykov, rozvoja Ústavu vedy a výskumu a Právnickej fakulty UMB, využitia športových areálov, transparentného prideľovania lôžok na internátoch a ďalších pedagogických a ekonomických záležitostí.

Na zasadnutí AS UMB sa zúčastnilo všetkých 15 jeho členov. V prvom kole volieb získala navrhnutá kandidátka 11 hlasov. Predseda volebnej komisie oznámil zhromaždeným členom akademickej obce, že za kandidátku na rektorku UMB na obdobie 2010 – 2014 bola zvolená prof. PhDr. Beata Kosová, CSc. a srdečne jej zablahoželal k volebnému víťazstvu.

RNDr. Miroslav Hužvár, PhD.
predseda volebnej komisie AS UMB

ZO ŽIVOTA REKTORÁTU

Významné zahraničné návštevy na Rektoráte UMB

Dňa 19. apríla 2010 navštívili našu univerzitu mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Španielskeho kráľovstva v Slovenskej republike J. E. pán José Ángel López Jorrin a pridelenec pre vzdelávanie Španielskeho veľvyslanectva Luis Pardiñas Béjar. Hostí prijali rektorka UMB prof. PhDr. Beata Kosová, CSc. a prorektor pre medzinárodnú spoluprácu a vzťahy s verejnosťou doc. PhDr. Ján Chorvát, PhD.

Dňa 4. mája 2010 navštívili univerzitu zástupcovia francúzskej Univerzity Nancy 2, a to Alain Buzelay a Etienne Criquie. Hostí prijali rektorka UMB prof. PhDr. Beata Kosová, CSc., prorektorka pre pedagogickú činnosť prof. Ing. Milota Vetráková, PhD. a dekanka Ekonomickej fakulty UMB prof. Ing. Mária Uramová, PhD.

Dňa 5. mája 2010 navštívil univerzitu mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Čínskej ľudovej republiky v SR J. E. pán Chen Jianfu, ktorého prijala rektorka UMB prof. PhDr. Beata Kosová, CSc. a prorektor pre vedu a výskum prof. RNDr. Roman Nedela, DrSc.

Návšteva z Charlestonu na UMB

V dňoch od 7. 5. do 13. 5. 2010 bola na návšteve Banskej Bystrice delegácia z amerického mesta Charleston v Západnej Virgínii, s ktorým má naše mesto uzavretú zmluvu o spolupráci. Členovia 11-člennej delegácie boli hosťami Univerzity Mateja Bela 11. 5. 2010. V tento deň rektor University of Charleston Dr. Edwin Welch a rektorka UMB prof. PhDr. Beata Kosová, CSc. podpísali dohodu o spolupráci, ktorá vytvára predpoklady pre výmenu učiteľov, študentov, akademických informácií, publikácií, organizovanie spoločných výskumných programov, prípravu spoločných konferencií a v neskoršom štádiu aj pre prípravu spoločných študijných programov.

Na podpise dohody sa zúčastnili aj ďalší členovia delegácie: Dr. Barbara Wright (University of Charleston), Jessica Isner (West Virginia University), David Molgaard (prednosta úradu mesta Charleston a vedúci delegácie), Steve Jubelirer (lekár-onkológ zo zdravotníckeho zariadenia Charleston Area Medical Center), predstavitelia Sister-City Alliance a mimovládnych organizácií (Chuck Daugherty, Linda Elliot a Christine Daugherty), podnikateľskej sféry (Steve Hopta), presbyteriánskej cirkvi (Barbara Hopta) a riaditeľ informačných služieb mesta Charleston Peter Gallo.

V ten istý deň navštívili predstavitelia univerzít z Charlestonu, ale aj niektorí ďalší členovia delegácie niektoré fakulty UMB: Fakultu politických vied a medzinárodných vzťahov, Ekonomickú fakultu a Fakultu humanitných vied, kde rokovali s vedením fakúlt o možnostiach spolupráce. Vyhoveli sme ich želaniu z predchádzajúcich neformálnych stretnutí navštíviť uvedené fakulty.

Na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov sa stretli s prodekanom pre medzinárodné vzťahy doc. PhDr. Branislavom Kováčikom, PhD.

Na Ekonomickej fakulte sa na rozhovoroch zúčastnili prodekan pre medzinárodné vzťahy a člen Katedry financií a účtovníctva Ing. Peter Krištofík, PhD., doc. Ing. Vanda Maráková, PhD. z Katedry cestovného ruchu a spoločného stravovania, doc. Ing. Dana Švihlová, PhD. z Katedry regionálneho rozvoja a verejnej správy, Ing. Mária Horehájová, PhD. z Katedry ekonómie, PhDr. Mária Spišiaková, PhD. z Katedry odbornej jazykovej komunikácie a Mgr. Terézia Rohn z Kariérneho centra UMB.

Na Fakulte humanitných vied delegáciu prijal dekan fakulty prof. PhDr. Vladimír Varinský, CSc. Na rokovaní boli prítomní aj prodekan pre pedagogickú činnosť a sociálnu starostlivosť o študentov prof. PaedDr. Ivan Čillík, CSc., prodekanka pre vedeckovýskumnú činnosť doc. PhDr. Kristína Krnová, CSc., prodekan pre informatizáciu a rozvoj PaedDr. Peter Zbiňovský, PhD. a prodekan pre medzinárodné vzťahy Mgr. Vladimír Biloveský, PhD.

Ďalšie rokovanie, na ktoré sme pozvali prodekanov pre medzinárodné vzťahy všetkých fakúlt, sa konalo nasledujúci deň

na Rektoráte UMB. Zúčastnili sa na ňom rektor Dr. Welch, Dr. Wright, prorektor UMB pre medzinárodnú spoluprácu a vzťahy s verejnosťou, prodekani pre medzinárodné vzťahy Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov, Fakulty humanitných vied, Právnickej fakulty a vedúca oddelenia anglického jazyka Katedry odbornej jazykovej komunikácie Ekonomickej fakulty. Predmetom stretnutia boli otázky financovania ciest, študijných pobytov, stravovania, ubytovania a iných poplatkov počas pobytu amerických študentov u nás a našich študentov v Charlestone. Dohodli sme sa na harmonograme realizácie dohody uzavretej medzi obidvoma univerzitami. Jednotlivé fakulty univerzít pripravia ponuku študijných programov pre zahraničných študentov tak, aby sa im kredity uznávali. Počíta sa asi s tromi študentmi z každej strany, ktorí by prišli študovať na jeden semester. Americkí partneri prejavili záujem aj o krátkodobé pobyty svojich študentov v rámci kultúrnych štúdií, čo by mohlo byť zaujímavé pre odborníkov v oblasti interkultúrnej komunikácie z viacerých fakúlt, ako aj pre pracovníkov Centra pre celoživotné vzdelávanie UMB.

Rektor University of Charleston mal možnosť na záverečnom stretnutí prihovoriť sa aj zahraničným študentom, ktorí na UMB študujú v rámci programu ERASMUS.

Naši hostia z Charlestonu boli nadšení predstavením Univerzitného folklórneho súboru Mladosť, ktorý uviedol na pôde UMB

ľudové tance a pesničky. Na záverečnom spoločenskom stretnutí vystúpili členovia Univerzitného speváckeho zboru Mladosť pod vedením umeleckého vedúceho prof. PaedDr. Milana Pazúrika, CSc., ktorí takisto zožali veľký úspech. Obidve umelecké telesá už tradične robia dobré meno Univerzite Mateja Bela.

Doc. PhDr. Ján Chorvát, PhD.
prorektor UMB pre medzinárodnú spoluprácu
a vzťahy s verejnosťou

Médiá o nás...

Dátum	Periodikum	Príspevok	Obsah
22. 4. 2010	Pravda	Tretina študentov by sa na svoju univerzitu nevrátila	Prieskum lojality pedagógov a absolventov voči svojim VŠ.
30.4.2010	SME	Vládu nad Banskou Bystricou prevezmú študenti	Tri dni športu a kultúry po celom meste alebo ako by to vyzeralo, keby vládli študenti – to je podtitul podujatia Banskobystrický študentský štát, ktorý odštartuje v meste pod Urpínom 4. mája. Organizátori – UMB, Akadémia umení a Mesto Banská Bystrica.
1.5.2010	Kedykam	Slovenčina pod Vezuvom	O výučbe slovenčiny na Univerzite Orientale (Taliansko). Do tohto roku tam pôsobil aj Ivan Šuša, mladý, tridsaťročný vysokoškolský pedagóg zo Slovenska.
3.5.2010	STV 2	Hlava XXI.	Špeciálne vydanie magazínu Hlava XXI sa zameriava na vysoké školstvo v Európskej únii a na vzdelávací systém Erasmus. Rozhovor aj s rektorkou UMB prof. Beatou Kosovou.
3.5.2010	TASR	Mestu budú vládnuť vysokoškolskí študenti	Tri dni športu a kultúry po celom meste alebo ako by to vyzeralo, keby vládli študenti – to je podtitul podujatia Banskobystrický študentský štát, ktorý odštartuje v meste pod Urpínom 4. mája. Organizátori – UMB, Akadémia umení a Mesto Banská Bystrica.
17.5.2010	STV Slovensko dnes	Slovensko dnes	Rozhovor s Mgr. Anitou Murgašovou (Metodické centrum UMB pre Slovákov žijúcich v zahraničí a zahraničných študentov) o 1. ročníku Letnej športovej olympiády pre žiakov škôl s vyučovacím jazykom slovenským v zahraničí.
19. 5. 2010	www.bystricoviny.sk	Rozhovor: Róbert Huran – zakladateľ Majálesu v Bystrici	Huranom, absolventom PrF UMB, zakladateľom podujatia Bažant Majáles, o kultúre v Banskej Bystrici, vzťahoch a zákulisí organizovania kultúrnych podujatí.
19. 5. 2010	www.cas.sk	Absolventi žiadajú aj 1000-eurové platy, obvykle však zľavia	Porovnanie – uplatnenie absolventov slovenských VŠ a ich požiadaviek na platové hodnotenie pri nástupe do zamestnania.
20. 5. 2010	www.pluska.sk	O akých absolventov majú zamestnávatelia najväčší záujem?	Prieskum záujmu zamestnávateľov o absolventov slovenských VŠ.
3. 6. 2010	www.bystricoviny.sk	UMB obhajuje študentský štát	Reakcia organizátorov Banskobystrického študentského štátu na rozhovor s R. Huranom zo dňa 19. 5. 2010 (uverejnený na portáli www.bystricoviny.sk).

Ing. Marián Lihan, referát marketingovej komunikácie R UMB

JUBILUJÚCE OSOBNOSTI UNIVERZITY

Človek obdarený múzou

*Pán profesor Mgr. Belo Felix, PhD. (*9.5.1940) – výrazná osobnosť súčasnej slovenskej hudobnej pedagogiky, vzácny človek, vysokoškolský učiteľ, skladateľ, náš jubilant, ktorý už dávno našiel zmysel svojho života v umeleckej reflexii seba, ale i hlbín študentovej duše. Jeho ľudský, odborný a pedagogický profil je všeobecne známy stovkám našich učiteľov na všetkých stupňoch škôl a rešpektovaný kolegami, spolupracovníkmi i budúcimi adeptmi učiteľského povolania. Dodnes sa teší úcte pedagógov i študentov na Katedre hudobnej výchovy Pedagogickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, kde prednáša harmóniu, vyučuje hudobno-dramatické a tvorivé dielne, hudobno-výtvarný ateliér, so študentmi realizuje rôznorodé hudobno-edukačné aktivity a polyestetické projekty.*

Takéto „obdarovanie srdca" múzou nazvanou hudba nastalo u malého chlapca z Divína – kde bol jeho otec dedinským učiteľom – už v útlom veku. Večery pred spaním spojené s otcovou hrou na husliach a počúvaním speváckeho zboru za dverami ľudovej školy, boli silným motivujúcim a inšpirujúcim impulzom, aby sa – najskôr, za pomoci otca – začal učiť hrať na husliach i na klavíri. V roku 1958 maturoval na Strednej pedagogickej škole v Lučenci. Po ukončení Vyššej pedagogickej školy v Bratislave (1960), odbor slovenský jazyk – hudobná výchova, nastúpil ako učiteľ základných škôl v Žiari nad Hronom, Veľkej Lehote a Hronskom Beňadiku. V roku 1979 viedli jeho kroky do Domu pionierov v Žiari, kde už v 80. rokoch intenzívne spolupracoval s detským divadlom. Dôležitým medzníkom v jeho živote a živote jeho rodiny bolo presťahovanie do Banskej Bystrice a pôsobenie v Mestskom dome pionierov a mládeže. Banská Bystrica sa stala miestom jeho odborného napredovania i osobných ambícií.

V septembri 1991 nastúpil ako odborný asistent na Katedru hudobnej výchovy Pedagogickej fakulty s orientáciou pre 1. stupeň ZŠ. Vyučoval hru na klavíri a hudobnú teóriu. V rokoch 1999 – 2004 bol vedúcim katedry. Na docenta sa habilitoval na PF UMB v Banskej Bystrici v roku 1998 prácou na tému *Rozvíjanie elementárnej detskej hudobnej kreativity prostriedkami tvorivej dramatiky v školskej a mimoškolskej hudobnej výchove.* V januári 2003 obhájil dizertačnú prácu pod názvom *Hudobno-dramatické činnosti na ZŠ* a v októbri toho istého roku pred vedeckou radou FHV UMB v Banskej Bystrici sa inauguroval prednáškou *Hudobno-dramatické projekty ako prostriedok polyestetickej výchovy na ZŠ.*

Svoj život rozdelil rovnocenne medzi činnosť kompozičnú, pedagogickú a publicistickú. Skladateľsky sa prejavil ako znalec citlivej detskej duše, so zmyslom pre jasné hudobné vyjadrenie a láskou k drobnejším formám. Vždy mu bola blízka bezprostredná hudobnosť. V zborovej tvorbe sa neraz stal autorom textovej zložky, resp. vždy vedel siahnuť po básňach najpôsobivejších, aby ich zhudobnil. Deťom venoval podstatnú časť svojej kompozičnej tvorby. Žánrová pestrosť – detské tanečné piesne, náročnejšie zborové kompozície dedikované vokálnym telesám na Slovensku, detské muzikály realizované výlučne s detskými interpretmi, komponovanie scénickej hudby pre profesionálne divadlo (Ludus v Bratislave), tvorba hudobných programov pre Bibianu, hudba k bábkovým hrám a vernisážam svedčí o nesmiernej invenčnosti skladateľa. Svojimi hudobnými a kompozičnými aktivitami prenikol aj do zahraničia (medzi maďarských a srbských Slovákov).

Jeho ďalšie smerovanie – orientácia na tvorivé dielne a hudobné divadlo – neprišlo okamžite. Množstvo aktuálnych podnetov k premýšľaniu o nových koncepciách – najmä v oblasti intencionálnej hudobnej výchovy – získal ako spolupracovník profesorky Evy Langsteinovej pri realizácii rozšíreného vyučovania hudobnej výchovy a tvorby učebníc hudobnej výchovy pre ZŠ od roku 1996. Nové učebnice a metodické príručky pre vyučovanie hudobnej výchovy v 2. – 9. ročníku ZŠ výrazne akcentujú tvorivo-humanistický princíp a nové druhy činností. Jeho zásluhou a pod jeho gesciou – práve hudobno-dramatické činnosti – viacdimenzionálne rozšírili činnostnú škálu vyučovania hudobnej výchovy na školách. Faktom zostáva, že zavedenie týchto činností s ich následnou transformáciou do hudobných dielní a jednotlivých paralel do študijných programov vysokoškolskej prípravy učiteľov priniesli nielen novú kvalitu výučby v duchu komplexnosti, ale aj kvantitatívny nárast záujmu študentov práve o tento typ kurzov. Za zmysluplné a pre študentov maximálne obohacujúce považujeme verejné prezentácie komponovaných hudobno-edukačných a polyestetických programov, ako aj vizuálno-akustických a interaktívnych projektov (cykly výstav o hudbe, rozhlasové relácie a pod.). Tak sa centrom jeho bádateľských pozícií natrvalo stala tvorivá dramatika a aktivity s ňou súvisiace. Teoretická reflexia k uvedenej problematike sa prejavila samostatnými knižnými titulmi *Druhá múza detského divadla* (1989), *Hudobno-dramatické činnosti na 1. stupni ZŠ* (2003), v spoluautorstve *Maľovaná hudba – znejúci obraz*

(1992), *Tvorba ako hra* (1996), množstvom vedeckých štúdií, odborných článkov a statí publikovaných v rôznych odborných periodikách, časopisoch a zborníkoch doma i v zahraničí, ako aj aktívnymi výstupmi na domácich i medzinárodných konferenciách.

Aj dnes sa výrazne angažuje ako člen autorského kolektívu na tvorbu učebníc a metodických príručiek hudobnej výchovy pre 2. – 9. ročník ZŠ, člen celoštátnej a predmetovej komisie pre hudobnú výchovu pri ŠPÚ, člen expertnej skupiny pre výchovné koncerty pri NHC v Bratislave, poradného zboru pre detské divadlo pri MK SR, poradného zboru pre detskú dramatickú tvorivosť na Slovensku pri NOC, ako člen predstavenstva Asociácie učiteľov hudby Slovenska, sekcie populárnej a alternatívnej hudby, člen SOZA a LITA, doktorandských, habilitačných a inauguračných komisií. Je členom vedeckej rady PF UMB a školiteľom doktorandov v študijnom programe didaktika hudobného umenia. Je organizátorom letných hudobno-dramatických dielní so slovenskými deťmi z Maďarska, spoluorganizátorom nespočetného množstva seminárov pre učiteľov k novým učebniciam hudobnej výchovy, celoslovenských hudobných dielní – Hudobná dvorana – na VŠMU v Bratislave (s prof. Jurajom Hatríkom), aktívne spolupracuje s MC UMB pre zahraničných Slovákov, s MPC v Banskej Bystrici, s Divadlom z pasáže v Banskej Bystrici, s občianskym združením Stružielka a Rotary klubom v Ostrave na letných táboroch s mentálne postihnutými deťmi, participuje na projektoch v Detskom domove v Zlatovciach, vedie hudobné dielne na festivaloch v Močenku a Šali.

Za významnú a mnohostrannú činnosť pre rozvoj detskej dramatickej tvorivosti bol v roku 2000 ocenený Medailou Gabriela Licharda, v roku 2001 získal Cenu rektora Univerzity Mateja Bela za pedagogickú a umeleckú činnosť.

Profesor Belo Felix nikdy nebol typom vedca odtrhnutého od školskej práce a živej hudobnej i umeleckej praxe. Neobyčajne priateľský intelektuál milujúci poéziu a veršovanie, u ktorého sa snúbi jedinečnosť ducha s mocným osobným vyžarovaním. Človek aktuálne vcľeňujúci všetko nové, progresívne nielen do filozofie hudby, ale aj do filozofie života. Tvorivý element ľudského ducha sa viacrozmerne prejavil vo všetkých oblastiach jeho aktívneho života. Jeho súčasné pôsobenie na pôde Pedagogickej fakulty integruje v širokom kontexte stabilizovanie princípov tvorivého vyučovania v celom spektre činností s umeleckou tvorbou a mimoriadnym osobnostným vkladom.

PaedDr. Marianna Kološtová, PhD.
PF UMB

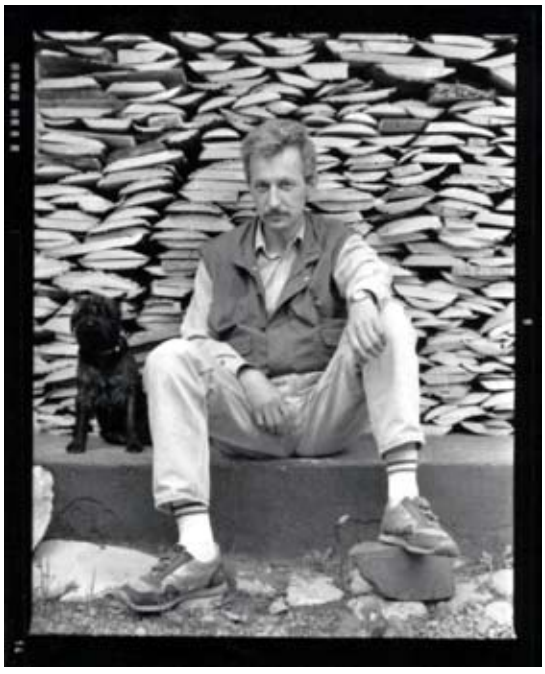
Spomienka na Stanislava Troppa

Doc. PaedDr. Stanislav Tropp, PhD. (1950 – 2002) by sa bol 24. septembra 2010 dožil svojich šesťdesiatin. Na banskobystrickej Pedagogickej fakulte, ktorej bol absolventom, pôsobil od roku 1974 do roku 1985 a po päťročnom vedení Stredoslovenskej galérie sa na ňu opäť vrátil v roku 1990 a ostal jej verný až do 5. apríla 2002, kedy tragicky zahynul. Bol na vrchole svojich tvorivých síl a len pár mesiacov pred svojou inauguráciou.

Na Katedre výtvarnej výchovy sa S. Tropp profiloval ako teoretik výtvarnej výchovy a ako pedagóg – praktik učil aj na základných umeleckých školách v B. Bystrici a vo Zvolene. Okrem toho spolupracoval aj s Metodickým centrom v B. Bystrici ako metodik kabinetu estetickej výchovy. Zanechal množstvo hodnotných textov. Bol metodikom a učiteľom, ktorý dokázal sústredene, systematicky a komplexne obsiahnuť a prepojiť viaceré roviny výtvarnej výchovy. Teóriu a prax výtvarnej edukácie vnímal ako celok neoddeliteľne spojený s umením a životom (cirkulujúci zdroj jeho osobného poznania) a cez túto prizmu v odbore nachádzal a riešil relevantné problémy. Jeho publikácie sú preto v kontexte slovenskej teórie výtvarnej výchovy výnimočné. Spolu so svojím kolegom prof. Š. Gerom patril k prvým výtvarným pedagógom, ktorí sa u nás sústredene začali zaoberať didaktickými otázkami sprostredkovania umenia a interpretácie výtvarného diela. Priamo tak nadviazal na odkaz legendárnych výtvarných pedagógov I. Zhořa a R. Fillu. Spolu s prof. B. Felixom sa zaoberal aj skúmaním interpretačných a vzdelávacích problémov v rámci prepojenia výtvarného a hudobného umenia.

Svoje ťažiskové teoretické práce (monografie, vysokoškolské učebné a metodické texty) vytvoril hlavne v krátkom, ale neobyčajne plodnom období rokov 1996 až (do apríla) 2002. V priebehu týchto vyše šiestich rokov mu vyšlo osem publikácií a okrem nich množstvo príspevkov v konferenčných zborníkoch, recenzie a príspevky v odbornej tlači. Bolo to v čase, kedy sa habilitoval (1998), inicioval a organizoval tri medzinárodné vedecké konferencie a spoluorganizoval šesť medzinárodných umeleckých podujatí – tri orientované na umenie výškotlačovej grafiky (s M. Sokolom) a tri na umenie komunikácie (s M. Sokolom a J. Husárom).

S. Tropp vytvoril nielen pedagogicko-teoretické, ale aj umelecké dielo, ktoré vzbudzuje obdiv i rešpekt. Hoci bol pôvodným povolaním učiteľ, dokázal sa svojou výtvarnou tvorbou zaradiť medzi popredných predstaviteľov súčasnej slovenskej grafiky. Jeho diela získali deväť ocenení (z toho šesť zahraničných) a sú zaradené do národných zbierkových fondov v trinástich domácich a v ôsmich zahraničných umeleckých inštitúciách. Celkove

sa prezentoval v rámci dvadsiatich siedmich autorských a takmer dvesto skupinových výstav.

Vo vývoji voľnej grafickej tvorby S. Troppa môžeme diferencovať tri programové koncepty: realisticko-imaginatívny, lineárno-expresívny a od začiatku deväťdesiatych rokov abstraktný, keď sa začal venovať výškotlačovej technike viacfarebného drevorezu. Jeho grafiky získali maliarsky charakter, čerň aplikoval len zriedkavo. Zároveň však dodržiaval čistotu „tradičného“ drevorezu – najstaršieho grafického média. Tento obrat v poslednej dekáde 20. st. znamenal nový kvalitatívny stupeň a súčasne zásadný medzník v Troppovej výtvarnej tvorbe. Vo výslednom odtlačku – grafickom liste – zaznamenával proces postupnej deštrukcie jednej matrice „odhmotňovanej“ následným prerezávaním a prerývaním pre tlač ďalších farieb. Grafická matrica zanikala posledným odtlačkom. Proces tvorby diela tak ostal neopakovateľný, stal sa metaforou jedinečnosti individuálneho života.

K príležitosti významného nedožitého životného jubilea S. Troppa pripravila ŠVK v Banskej Bystrici v Galérii v podkroví v spolupráci s KVTaE PF UMB výstavu zostavenú práve z tohto posledného tvorivého obdobia autora. Vernisáž prebehla 13. mája 2010 za účasti autorovej rodiny, rektorky UMB, priateľov, kolegov a študentov.

S. Tropp búral stereotypy myslenia v umení i vo výtvarnej pedagogike. Veci analyzoval, vnímal v kontextoch, nachádzal problémy tam, kde mnohí iní videli „normalitu“ prirodzeného vývoja, chodu vecí, prirodzených či revolučných zmien. Mal vzácnu schopnosť sebareflexie, ktorá mu umožňovala meniť sa a priznávať si omyly. Snažil sa nepodliehať (vžitým ani novým) dogmám. Až po jeho odchode si jeho priatelia uvedomili, ako „nadľudsky“ pracoval. A tiež to, čo v ňom (nielen oni) stratili. Táto strata je dodnes nezahojenou ranou, i keď jeho dielo naďalej žije – vo vydaných knihách, grafikách, kresbách, ilustráciách, v našich spomienkach...

PaedDr. Katarína Sokolová, PhD.
KVTaE PF UMB

NAŠI JUBILANTI

Viacerí zamestnanci univerzity oslávia v období mesiacov **máj – august 2010** významné životné jubileum. V mene všetkých zamestnancov, študentov a priateľov univerzity im srdečne blahoželáme a do ďalších rokov prajeme všetko najlepšie, veľa pevného zdravia, šťastia a spokojnosti v osobnom i profesionálnom živote.

Redakčná rada

Valéria Majorová
prof. Mgr. Belo Felix, PhD.
Mgr. Gana Guitcheva, PhD.
prof. RNDr. Roman Nedela, DrSc.
Helena Halajová
Marta Hrašková
Agata Macáková
doc. PaedDr. Ladislav Bence, CSc.
Ing. Eva Poliačiková, PhD.
Ľudovít Durbák
PaedDr. Zlatica Huľová, PhD.
Ján Paluch
Jana Kyjanicová
Anna Kenická
prof. Dr. Massimo Arcangeli
doc. PhDr. Dalibor Vlček, CSc.
prof. PaedDr. Milan Pazúrik, CSc.
Jana Mišutková
PhDr. Viera Jozafová, PhD.

Bol práve čas štátnych skúšok, keď sme sa dozvedeli tragickú správu,
že naša študentka

Barbora Chovanová

nás náhle a nečakane opustila dňa 21. 5. 2010.
Mala len 23 rokov a život pred sebou.
Stihla ukončiť 1. ročník denného magisterského štúdia študijný program európske kultúrne štúdiá
na Fakulte humanitných vied Univerzity Mateja Bela, viac jej na tomto svete nebolo dopriate.

Spomíname na ňu,

Katedra Európskych kultúrnych štúdií
Fakulta humanitných vied UMB

PRÍSPEVKY FAKÚLT

Medzinárodná vedecká konferencia DYNAMIKA SPOLOČENSKÝCH ZMIEN A STRATIFIKÁCIA NÁRODNÉHO JAZYKA

Dňa 13. apríla 2010 sa na pôde Fakulty humanitných vied UMB v Banskej Bystrici pod záštitou Katedry slovenského jazyka a literatúry s oddelením prekladateľstva a tlmočníctva uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia **Dynamika spoločenských zmien a stratifikácia národného jazyka**. Ideové zameranie konferencie nadväzovalo na zrealizovaný projekt výskumu jazykovo-rečovej situácie na strednom Slovensku, ktorého cieľom bolo, či a ako sa (ne)konštituuje stredoslovenský (regionálny) variant hovorovej slovenčiny. Zúčastnení vedci prezentovali svoje výsledky a analýzy v oblasti výskumov hovorenej komunikácie a stratifikácie národného jazyka, orientovali sa na načrtnutie ďalšieho smerovania dynamických premien v rôznych sférach medziľudskej komunikácie.

Medzinárodnú konferenciu otvoril prof. PhDr. et. Dr. h. c. Ján Findra, DrSc., ktorý poprial konferencii úspešné rokovanie, veľa podnetných nápadov a vyjadril želanie, aby v budúcnosti došlo k mnohým ďalším podobným udalostiam.

Po otvorení nasledovala prezentácia publikácie Jána Findru *Jazyk v kontextoch a textoch*, ktorej sa vďačne ujal prof. PaedDr. Vladimír Patráš, CSc. Na rokovaní v pléne vystúpili významné vedecké osobnosti zo zahraničia i domácich lingvistických kruhov (prof. PhDr. Jana Svobodová, CSc. a prof. PhDr. et. Dr. h. c. Ján Findra, DrSc.).

Vzhľadom na rôzne tematické zamerania príspevkov bolo rokovanie rozdelené do troch sekcií.

V sekcii *Spoločnosť a stratifikácia národného jazyka* odzneli referáty orientujúce sa na dynamiku stratifikácie národného jazyka (prof. Kralčák), typologické a diachrónno-synchrónne hľadisko na stratifikácie jazyka (prof. Odaloš) a k premenám stratifikácie národného jazyka na modeli slovníka juhočeského regiolektu sa vyjadril Dr. Holub.

V sekcii *Hovorená komunikácia a jej výskumy* sme si vypočuli príspevky reflektujúce analýzy spomínaného výskumného projektu. Referovalo sa o dynamike noriem v hovorenej komunikácii (prof. Patráš), o dynamických vývinových tendenciách jazyka a spontánnej komunikácii (doc. Klincková) a analýzu autentickej výskumnej vzorky na jednotlivých jazykových rovinách priblížili aj Dr. Urbancová, Dr. Gálisová a Dr. György.

Obsah sekcie *Dynamika jazyka v rôznych sférach medziľudskej komunikácie* bol zameraný na sociolingvistické interpretácie textov z mediálnej sféry (Dr. Idzikowska, Dr. Chovancová), špecifickej internetovej komunikácie (Dr. Janovec), administratívy (Dr. Hlavatá). Na pozadí aktuálneho prieniku synchrónnej jazykovedy, komunikácie a sociolingvistiky boli referované príspevky Dr. Kaczor, Dr. Olchowej a Dr. Afeltowicz. Nárečie a spisovný jazyk vo svetle jazykových postojov priblížil Mgr. Baník.

Po diskusii a odbornom vyhodnotení konferencie sa konalo slávnostné posedenie účastníkov spojené s recepciou.

PhDr. Ladislav György
Katedra slovenského jazyka a literatúry s oddelením prekladateľstva a tlmočníctva
Fakulta humanitných vied UMB

Projekt TEMPUS – MIBET na Ekonomickej fakulte UMB

Katedra cestovného ruchu a spoločného stravovania na Ekonomickej fakulte UMB je od roku 2009 partnerom v projekte 144522-TEMPUS-2008-DE-JPCR – MIBET, ktorého cieľom je modernizácia a reštrukturalizácia vzdelávania v cestovnom ruchu na 6 univerzitách v Bielorusku. Súčasťou projektu je príprava systému vysokoškolského vzdelávania v Bielorusku na Bolonský proces.

V rámci plánovaných aktivít projektu sa v dňoch 25. 4. 2010 až 29. 4. 2010 konalo koordinačné stretnutie všetkých partnerov projektu na UMB. Na stretnutí sa zúčastnilo 16 predstaviteľov vedenia univerzít a zástupcov Ministerstva športu a cestovného ruchu

Bieloruska a 5 zástupcov univerzít a výskumného pracoviska zo SRN, ČR a Talianska. Na pôde UMB hostí privítala rektorka prof. PhDr. Beata Kosová, CSc. a na pôde Ekonomickej fakulty UMB jej dekanka prof. Ing. Mária Uramová, PhD.

Súčasťou programu boli semináre zamerané na prenos know-how v oblasti vzdelávania v cestovnom ruchu na UMB a exkurzia v Bojniciach spojená s prezentáciou riešenia vybraných problémov rozvoja cestovného ruchu v cieľových miestach. Účastníci si vypočuli aj zaujímavé prezentácie Slovenskej agentúry pre cestovný ruch a občianskeho združenia Vydra, kde svoje skúsenosti z rozvoja cestovného ruchu prezentovali absolventi katedry. Zúčastnení zahraniční hostia veľmi pozitívne hodnotili úspechy UMB a katedry cestovného ruchu a spoločného stravovania, úroveň spolupráce katedry s praxou a jej absolventmi a najmä metodické prístupy vo výskume cestovného ruchu a v spracovaní kvalifikačných prác. Uvedené poznatky budú zástupcovia katedry prezentovať na seminároch organizovaných pre širšiu odbornú a akademickú verejnosť v Minsku v júni 2010. Za UMB sú do projektu zapojení prof. Ing. Milota Vetráková, PhD., prof. Ing. Marian Gúčik, PhD. a doc. Ing. Jana Kučerová, PhD., ktorí aj touto cestou ďakujú absolventom fakulty a katedry za pomoc pri príprave programu, predovšetkým Ing. Zdenke Balážovej, Ing. Igorovi Donovalovi a Ing. Csille Droppovej, PhD.

Doc. Ing. Jana Kučerová, PhD.
Ekonomická fakulta UMB

Projekt Fondu NIL na EF UMB

Rozvoj spolupráce v oblasti skúmania vplyvu inovatívnych procesov v regionálnom rozvoji Slovenska a Nórska.
Kód: NIL-II-013-d Akronym: INOVAREG
Žiadateľ: EF UMB, Katedra regionálneho rozvoja a verejnej správy
Partner: **Institutt for økonomi of ressursforvaltning, Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB), Norway**
Projekt koordinujú: Ing. F. Flaška, PhD., Ing. S. Kološta, PhD.
Trvanie projektu: 14. 10. 2009 – 28. 02. 2011

Projekt je zameraný na spoluprácu a vytvorenie vhodných podmienok pre výmenu poznatkov v oblasti riešenia súčasných problémov v regionálnom rozvoji medzi vedecko-výskumnými pracovníkmi zo Slovenska a Nórska.

Predmetom skúmania projektu je úloha:
- inovatívnych procesov v regionálnom rozvoji;
- vedomostných tokov medzi subjektmi regionálneho rozvoja a ich vplyv na regionálny rozvoj;
- formálnych a neformálnych vedomostí a vzťahov vo väzbe na regionálny rozvoj.

Cieľovou skupinou projektu sú vedeckovýskumní, pedagogickí pracovníci a študenti obidvoch univerzít skúmajúci, vyučujúci alebo študujúci problematiku regionálneho rozvoja a/alebo inovácií. Výmenné pobyty v súčasnosti prebiehajú na obidvoch univerzitách.

Ing. Filip Flaška, PhD, Ing. Stanislav Kološta, PhD.
Ekonomická fakulta UMB

eea grants iceland liechtenstein norway
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
SLOVENSKO FOND NIL NÓRSKO | ISLAND | LICHTENŠTAJNSKO
norway grants

PRÍSPEVKY ŠTUDENTOV

Banskobystrický študentský štát

Toto podujatie bolo organizované Mestom Banská Bystrica v spolupráci s Univerzitou Mateja Bela a Akadémiou umení. Na jeseň minulého roka vyšla iniciatíva od primátora Banskej Bystrice Mgr. Ivana Saktora zorganizovať podujatie, ktoré by ukázalo Banskú Bystricu ako študentské

mesto. Tak vznikali prvé myšlienky o *Banskobystrickom študentskom štáte*.

Banskobystrický študentský štát mal snahu v prvom rade poukázať na to, že Banská Bystrica je mestom mladých, že ľuďom, ktorí v ňom žijú, študujú a pracujú, má čo ponúknuť. A chce tiež ukázať, čo všetko študenti vedia. Podujatie prebiehalo v dňoch 4. až 6. mája 2010. Počas týchto dní mesto „patrilo“ študentom, ktorí sa snažili ukázať, ako by sa žilo v meste, kde by vládli študenti. Škoda, že tieto dni sa z oblohy viac mračili oblaky ako usmievalo slnko.

Podujatie bolo akýmsi nultým ročníkom, pokusom, čo asi môžu študenti predviesť. Pripravovali sa podujatia a akcie rôzneho druhu – športové, umelecké, kultúrne, ale aj informačné. Nie všetko, čo sa prichystá, sa ale nakoniec podarí. Objavili sme problémy, ktoré sme čakali aj nečakali, niektoré v budúcnosti možno odstránime alebo aspoň minimalizujeme, s inými neurobíme nič.

Prvý večer podujatia začal v Ministry of fun dramatickým predstavením voľby študentského primátora študentmi AU, kde primátor mesta symbolicky odovzdal kľúče od mesta študentom.

Počas celého podujatia mali obyvatelia možnosť vidieť na Námestí SNP prezentačné stánky fakúlt. V nich študenti, ale v niekoľkých prípadoch zamestnanci, prezentovali možnosti štúdia na jednotlivých fakultách prevažne s materiálmi pripravenými špeciálne pre toto podujatie. Popri týchto stánkoch si študenti pripravili program aj pre najmenších obyvateľov mesta. Práve radostné tváričky detí z MŠ ukazovali, že najväčšiu radosť zo študentských dní prežívajú ony.

Športové podujatia utrpeli počasím najviac. Z viacerých športových podujatí sa podarilo uskutočniť len tri – futbalový turnaj, tenisový turnaj a prezentácia speedbadmintonu na Námestí SNP.

Nepriaznivé počasie bolo aj počas kultúrneho večera. To však nezabránilo predviesť svoje hudobné a tanečné umenie študentom našej univerzity alebo deťom, ktoré sa pripravujú pod ich odborným vedením. Predstavili sa univerzitné súbory – Univerzitný folklórny súbor Mladosť a Univerzitný spevácky súbor Mladosť. Ďalej to bol folklórny súbor Matičiarik, tanečná skupina Cuties a ďalší. Výrazným bodom programu tohto večera bolo odovzdanie ďakovných listov úspešným športovým reprezentantom z radov našich študentov. Rektorka UMB prof. Beata Kosová na pódiu privítala spoločne s vedúcim katedry doc. Miroslavom Nemcom účastníkov olympiád, medzi nimi niekoľkonásobnú zlatú medailistku Elenu Kaliskú a bronzového Pavla Hurajta.

Celé tri dni študentského štátu vyvrcholili tradične v tomto období organizovaným podujatím Bažant majáles. Ten

sa kvôli nepriaznivému počasiu presunul z atletického štadióna na zimný štadión. Nebolo to už tradičné open air podujatie, ale zúčastneným takmer 6000 návštevníkom nechýbala dobrá nálada, ku ktorej prispeli kapely Puding pani Elvisovej, Hex, Gladiátor a Polemic.

Podujatie sme ukončili vrátením kľúčov od mesta primátorovi I. Saktorovi v piatok 7. mája vo veľkej sieni MsÚ. Spoločne sme hodnotili priebeh podujatia, diskutovali o námetoch pre ďalší ročník. Študenti jednotlivých fakúlt mali možnosť odovzdať primátorovi pripomienky, náme-

ty, podnety na zlepšenie spolupráce medzi mestom Banská Bystrica a univerzitami.

Určite nás môže tešiť záujem mesta o organizovanie podujatí takéhoto typu, kde sa ako univerzita môžeme propagovať smerom k ľuďom, potenciálnym študentom a partnerom. Napriek určite mnohým nedostatkom a problémom dúfame, že podujatie Banskobystrický študentský štát sa stane pevnou súčasťou života mesta, bude každým rokom silnieť a vybuduje si dobré meno v očiach obyvateľov Banskej Bystrice, študentov, vyučujúcich, ale aj širšieho okolia. A ukáže, že Banská Bystrica je skutočne univerzitným mestom.

Mgr. Stanislav Azor
predseda ŠUS

Diskusia o prvom roku Slovenska v eurozóne na FPVaMV UMB

Na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela sa 30. marca 2010 konala diskusia na tému „Čo priniesla eurozóna Slovensku a čo ju čaká v budúcnosti“. Diskutérmi boli bývalý viceguvernér NBS Martin Barto a Eugen Jurzyca, člen protikrízového tímu SDKÚ – DS. Celú diskusiu moderoval Amb. Rastislav Káčer, bývalý veľvyslanec Slovenska v USA a predseda Správnej rady Slovenskej atlantickej komisie, pod ktorej záštitou sa prednáška konala. Diskusia bola zorganizovaná za pomoci študentov fakulty, Petra Kadvana a Jany Kotorovej, ktorí sú zároveň aj členmi Slovenskej atlantickej komisie. Vysoko aktuálna téma, najmä v súvislosti s dianím v Grécku, prilákala do auly fakulty mnoho študentov, ktorí využili príležitosť vypočuť si názory na ekonomickú situáciu Slovenska po jeho vstupe do eurozóny priamo z úst odborníkov.

Prednáška o zahraničnej politike Slovenska v rokoch 2006 – 2010

„Zahraničná politika Slovenska 2006 – 2010” bola témou prednášky konajúcej sa 27. apríla 2010 na pôde Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela. Prednášku zorganizovali študenti fakulty, Jana Kotorová a Peter Kadvan, ktorí sa angažujú v Slovenskej atlantickej komisii. Pozvanie ako speaker prijal zahraničnopolitický analytik M.E.S.A 10 a bývalý poradca predsedu vlády pre zahraničnú politiku JUDr. Milan Ježovica, ktorý počas prednášky poskytol študentom priestor na vyjadrenie ich názoru. Celá prednáška sa niesla v komornej atmosfére, čo študenti využili na vytvorenie živej diskusie. V diskusii odzneli i odpovede na otázky súvisiace s ďalším smerovaním slovenskej zahraničnej politiky, ale i s hodnotením činnosti súčasnej vlády.

Jana Kotorová, Slovenská atlantická komisia

STRATCON 2010: nová strategická koncepcia NATO a študenti

V apríli 2010 spustila Slovenská atlantická komisia projekt STRATCON 2010, ktorý je jedným z jej kľúčových projektov v tomto roku zameraným na komunikáciu novej strategickej koncepcie NATO slovenskej verejnosti. V rámci tohto projektu sa organizačne aktívne zapája aj niekoľko študentov FPVaMV UMB, ktorí sú tiež členmi Slovenskej atlantickej komisie v Banskej Bystrici. STRATCON 2010 je celoročným projektom, ktorý zahŕňa dva workshopy pre bezpečnostnú komunitu na Slovensku, brífingy pre novinárov, vydávanie analýz a uskutočňovanie rozhovorov s odborníkmi na túto tému využívajúc interaktívne spôsoby komunikácie novej Strategickej koncepcie NATO. Okrem toho súčasťou projektu STRATCON 2010 je aj séria diskusií po vysokých školách na Slovensku, ktorú organizuje Euro-atlantické centrum. V rámci týchto diskusií vystupujú vždy dvaja rečníci, experti na NATO z tímu zostaveného Slovenskou atlantickou komisiou (SAC), a diskutujú so študentmi o aktuálnych otázkach, ktorými sa nová strategická koncepcia bude zaoberať. Pre viac informácií o projekte STRATCON 2010 môžete navštíviť web stránku SAC www.ata-sac.org, informácie o mieste, čase a rečníkoch v rámci Speaking tours nájdete na portáli Euro-atlantického centra www.eac.sk.

Študenti FPVaMV UMB zorganizovali diskusiu o novej strategickej koncepcii NATO v Bratislave

Dňa 5. mája 2010 sa uskutočnila na Filozofickej fakulte UK prvá zo série speaking tours k novej strategickej koncepcii, ktorú zorganizovali študenti FPVaMV UMB a zároveň aktívni členovia mimovládnej organizácie Euro-atlantické centrum. V diskusii vystúpili členovia expertnej skupiny SAC na novú strategickú koncepciu NATO, Amb. (ret.) Rastislav Káčer, prezident Slovenskej atlantickej komisie, a brig. gen. Pavel Macko, zástupca veliteľa pozemných síl OS SR, ktorí debatovali s približne tridsiatkou študentov o novej strategickej koncepcii NATO. Fotografie a report z takmer trojhodinovej diskusie, ako aj ďalších podujatí speaking tours, môžete získať, ak sa stanete fanúšikom Slovak Atlantic Commission na sociálnej sieti facebook.

Miroslav Mizera
Slovenská atlantická komisia

Zobuď sa medzinárodne

Mnoho študentov *Univerzity Mateja Bela* a *Akadémie umení* ani netuší, aké sú ich možnosti počas štúdia na vysokej škole. Preto sa študentská organizácia *Erasmus Student Network Matej Bel University* (ďalej už len **ESN UMB**) v spolupráci s **AIESEC** Banská Bystrica, **SAIA** Banská Bystrica a za podpory *Univerzity Mateja Bela* rozhodla prezentovať študentom príležitosti, ktoré im vysoké školy ponúkajú ešte počas ich vzdelávania.

Toto podujatie sme nazvali *Zobuď sa medzinárodne*, aby si študenti už počas štúdia uvedomili svoje možnosti, otvorili oči, natiahli ruky a poriadne sa chopili šance, ktorá sa im núka! Rozhodli sme sa, že prednášky spravíme na každej fakulte, aby sme sa čo najviac priblížili študentom.

Prednášky sa uskutočnili nielen dopoludnia, ale aj popoludní, aby si skutočne každý mohol nájsť čas vo svojom dennom harmonograme. Dňa 20. 4. 2010 sme začali na Právnickej fakulte a pokračovali na Pedagogickej fakulte UMB. Na druhý deň, 21. 4. 2010, sme navštívili Fakultu prírodných vied a Fakultu politologických vied a medzinárodných vzťahov. Posledný deň, 22. 4. 2010, sme pokračovali ráno na Fakulte humanitných vied a prednášky sme ukončili na Ekonomickej fakulte.

Na každej fakulte bol totožný program: slovo na úvod patrilo Miroslavovi Hajnošovi z **ESN** Slovakia, ktorý nám povedal zaujímavosti o možnostiach štúdia a stáží cez Lifelong Learning programu *ERASMUS*. Potom ho vystriedala Jorga Hanesová zo **SAIA** Banská Bystrica, ktorá študentom načrtla možnosti štúdia v zahraničí cez *Národný štipendijný program CEEPUS* a ďalšie programy. **AIESEC** stáže zastupovala Dáša Valková a ostatní členovia. Prednášku ďalej prebrala Miroslava Švábová z **ESN UMB**, ktorá porozprávala o študentskej organizácii **ESN UMB**.

Na záver sa slova opäť ujal Miroslav Hajnoš, ktorý uviedol nový slovenský projekt Alma – mater. Každý blok trval približne 20 minút plus ďalších 5 až 10 minút bolo určených na diskusiu a prípadné otázky. Celkovo bolo odprezentovaných približne 10 hodín v priebehu troch dní a počas presúvania medzi fakultami sme prešli skoro 8 km. Prišlo si nás pozrieť okolo 60 – 70 študentov, na každej fakulte individuálne, ale musíme vyzdvihnúť, že najviac účastníkov bolo na Ekonomickej fakulte a Fakulte politologických vied a medzinárodných vzťahov.

Dúfame, že sme študentom objasnili mnohé záležitosti a veríme, že práve títo v najbližšej dobe vycestujú do zahraničia. Chceme sa poďakovať referentkám na fakultách za spoluprácu. I nám, ktorí sme prednášali, to dalo veľa, preto v nasledujúcom akademickom roku sa stretneme zase, ale s menšími zmenami: na jednej fakulte a v jednom termíne. Prinesieme mnoho noviniek, napr. ako infomarket, ďalšie organizácie a online vysielanie cez internet.

A nezabúdajte: nikdy nie je neskoro zobudiť sa medzinárodne!

Pre Zobuď sa medzinárodne prednášali:

- Miroslav Hajnoš [LP/ Erasmus, ESN UMB, Alma – Mater]
- Daša Vaľková [AIESEC]
- Zuzana Saladiaková [AIESEC]
- Klára Gurínová [AIESEC]
- Mária Čenščáková [AIESEC]
- Martina Debnárová [AIESEC]
- Simona Ježíková [AIESEC & ESN UMB]
- Pavol Čobirka [AIESEC]
- Miroslava Švabová [ESN UMB]
- Jorga Hanesová [SAIA]

Poďakovanie referentkám za spoluprácu:

- Ingrid Balážová
- Michaela Lihanová
- Zuzana Mikušincová
- Janka Miková
- Martina Cúthová

AGM Istanbul 2010
ESN SK – Reprezentujeme Slovensko

V dňoch 8. až 12. apríla 2010 sa v tureckom Istanbule konal **AGM**, čo je *Annual General Meeting*. Je to najvyššie zasadnutie študentskej organizácie ESN (Erasmus Student Network), ktorá sa stará o zahraničných študentov v krajinách EÚ, teda aj na Slovensku, kde máme 6 ESN sekcií, a to na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici, Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzite Komenského a Ekonomickej univerzite v Bratislave, Žilinskej univerzite a Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre. Každá sekcia reprezentovala svoju školu a zároveň celé Slovensko, ako môžete vidieť na fotografii.

V Istanbule sa stretlo viac ako 400 ľudí z viac ako 350 sekcií, ktoré sa nachádzajú v Európe. Počas AGM sa volí nový *International board*, ktorý je hlavou všetkých sekcií a sídli v Bruseli, taktiež sa volí miesto nasledujúcich regionálnych zasadnutí, kde Slovensko bolo zvolené za usporiadateľa CEP – čo je *Central European Platform*, ktorý sa bude konať v Bratislave tohto roku. Prezentovali sa jednotlivé podujatia, ktoré ESN organizuje pre svojich zahraničných študentov a celoročná práca, ktorou sa ako dobrovoľníci snažíme pomáhať ostatným študentom. Zorganizovanie takéhoto veľkého podujatia je určite komplikované, ale aj napriek tomu môžem povedať, že organizačný tím Turecka si zaslúži veľkú pochvalu.

Súčasťou prezentácie krajín bol aj info market, v rámci ktorého každá sekcia prezentovala svoju školu a hovorila o možnostiach štúdia na danej škole alebo v štáte. Dúfajme, že nám to priláka viac zahraničných študentov na naše univerzity a pomôžeme Slovensku dostať sa do povedomia celej Európe.

Najkrajším momentom bol určite sprievod všetkých zúčastnených po hlavnej pešej zóne v Istanbule, kde sme spievali, mávali vlajkami, čím pre turistov a domácich sme boli zaujímavou atrakciou. Jeden z večerov bola International dinner, kde všetky krajiny reprezentovali svoje tradície, jedlá a nápoje. Ako Slováci sme sa nenechali zahanbiť a zaplnili sme náš stôl korbáčikmi, parenicou, sladkosťami z našej krajiny a v neposlednom rade aj nejakou tou hruškovicou, ktorá mala úspech u každého a bolo pozoruhodné sledovať ako Francúzov a Talianov po nej striasa.

ESN SLOVAKIA reprezentovali:

- Mirko Hajnos | *Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici* | **ESN UMB**
- Mária Juraševská | *Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach* | **ESN Upjš**
- Norbert Ostró | *Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach* | **ESN Upjš**
- Zuzana Cahojova | *Univerzita Komenského v Bratislave* | **ESN CU**
- Adam Kaiser | *Univerzita Komenského v Bratislave* | **ESN CU**
- Matus Mericko | *Ekonomická univerzita v Bratislave* | **ESN EUBA**
- Miroslava Lehotska | *Ekonomická univerzita v Bratislave* | **ESN EUBA**
- Katarína Jašicová | *Ekonomická univerzita v Bratislave* | **ESN EUBA**
- Kvetka Misiakova | *Žilinská univerzita* | **ESN UNIZA**
- Jana Revakova | *Slovenska poľnohospodárska univerzita v Nitre* | **ESN UNIAG**.

Miroslav Hajnoš
ESN UMB

Hosťovská prednáška o prepojení študijného programu európske kultúrne štúdiá s praxou

Prvý marcový deň sa na pôde Fakulty humanitných vied (nielen) pre študentov ŠP EKŠ uskutočnila prednáška Ing. Petra Sárinca z oddelenia infraštruktúry cestovného ruchu banskobystrického VÚC. Prostredníctvom povinnej odbornej praxe študentov sa zrealizoval projekt s názvom „Kultúrne dedičstvo – hodnota vidieka a ich využitie pre budovanie voľnočasových atraktivít". Prednáška sa zrealizovala pod záštitou vedúcej *Katedry európskych kultúrnych štúdií* (EKŠ) PaedDr. Heleny Bálintovej, PhD. a Pavla Čobirku, študenta 3. ročníka Bc. stupňa. Hlavnou prioritou katedry EKŠ je príprava vzdelaných, kvalifikovaných kultúrnych pracovníkov, ktorí po ukončení svojho vysokoškolského štúdia zaujmú patričné miesto v kultúrnych inštitúciách, vrátane verejnej správy. Svojou účasťou, skúsenosťami, radami a pripomienkami nás poctili aj 15 starostovia obcí z banskobystrického regiónu, ako i pedagógovia a študenti Katedry cestovného ruchu EF UMB. To dokazuje snahu katedry o kontinuitu – personálnu aj odbornú.

Ústredným mottom prednášky bolo poukázanie na nevyužité atraktivity obcí, ich možnú modernizáciu a renováciu, ako aj spôsob, prostredníctvom ktorého možno rozvíjať cestovný ruch aj v malých obciach, zdôraznenie, aká dôležitá je v súčasnosti kooperácia ľudí na rozvoji cestovného ruchu a kultúrneho dedičstva, ako aj potreba presadiť atraktívne prostredie v projektoch

rozvoja na trhu cestovného ruchu v Banskej Bystrici a okolí. Na základe vytvorenia ekonomicky a environmentálne udržateľného produktu poznávacieho cestovného ruchu zameraného aj na históriu baníctva, kultúru, prírodné a geologické danosti.

Veľká vďaka patrí Úradu banskobystrického samosprávneho kraja, ktorý s ochotou spolupracuje s Katedrou EKŠ FHV nielen v oblasti zabezpečovania študentskej praxe, ale aj pri presadzovaní pozitívnych prvkov do práce (budúcich) pracovníkov kultúry. Zúčastneným dodali nové a obohacujúce poznatky, ktoré budú môcť v budúcnosti perspektívne využiť.

Silvia Belejová
študentka 3. roč. ŠP EKŠ FHV UMB

Medzinárodná vedecká konferencia Expressions Culturelles et identités européennes (Kultúrne prejavy a európske identity)

V dňoch 15. – 16. apríla 2010 sa na UMB v Banskej Bystrici uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia. Prvý deň prebiehala na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov. O pol deviatej sa začali schádzať účastníci konferencie a študenti z vysokých a stredných škôl. Na úvod nás privítal garant študijného odboru európske kultúrne štúdiá prof. Gilles Rouet. Neskôr v príhovore pokračoval prorektor doc. PhDr. Ján Chorvát, PhD. a ďalší predstavitelia inštitúcií, ktorí spoluorganizovali túto konferenciu a pochádzali z francúzskych a slovenských univerzít. Pre nás, študentov európskych kultúrnych štúdií, to bol určite príjemný a neopísateľný zážitok. Prednášalo sa vo francúzskom a anglickom jazyku, no pre tých, ktorí mali problém porozumieť, boli k dispozícii audio slúchadlá. Keďže sme sedeli v predposlednej rade, mali sme možnosť sledovať, ako prebieha práca profesionálnych tlmočníkov. Atmosféra bola uvoľnená, všetci pozvaní pozorne počúvali a sledovali rôzne témy, ktoré boli prezentované nielen z politického, ale aj kultúrneho hľadiska. Kľúčovými témami boli napríklad globalizácia, kultúrna identita, jazyk ako najdôležitejší element európskej identity a občania Európy. Lepšie pochopiť dané témy nám pomohli prezentácie, ktoré boli spojené s ústnym prejavom. Veľkým pozitívom tejto udalosti bolo pre nás stretnutie a spoznanie sa so zahraničnými ERASMUS študentmi z Université de Reims Champagne-Ardenne. Nadviazali sme teda nové kontakty a vzťahy pre budúcnosť.

Druhý deň sa medzinárodná konferencia presunula do auly Rotunda na Ekonomickej fakulte. Pred vstupom do auly sme opäť dostali audio slúchadlá, pretože i tu bolo zabezpečené simultánne tlmočenie, ktoré nemohlo chýbať. Konferencia prebiehala v dvoch jazykoch, a to v anglickom a francúzskom. Na pôde Ekonomickej fakulty nás uvítala dekanka prof. Ing. Mária Uramová, PhD. a prof. Gilles Rouet. Mohli sme sa tu stretnúť aj s Thierry Cômom, ktorého sme spoznali už minulý rok na konferencii Koren(i)e kultúry organizovanej Katedrou európskych kultúrnych štúdií. Témy boli tentokrát zamerané na manažment kultúry, kultúru ako prvok demokracie, kľúčové kompetencie pre manažment kultúrnych rozdielov v podnikaní a cesta k integrácii v európskej kultúre. Po skončení prezentácií sme kládli otázky, ktoré sa týkali medzinárodných tém. Zaujali nás aj vizuálne prezentácie, ktoré môžme hodnotiť ako výnimočné a zaujímavé. Medzi jednotlivými vstupmi bol čas na kávu a občerstvenie v bufetových priestoroch.

Dvojdňová konferencia bola podporovaná Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici, regiónom Champagne-Ardenne, Francúzskym inštitútom v Bratislave a Francúzskym veľvyslanectvom na Slovensku. Dúfame, že v budúcnosti bude takýchto konferencií viac a naše poznanie sa rozšíri do medzinárodných rozmerov.

Autorky článku: Michaela Holičková, Eva Zelenková, študentky 2. ročníka Bc. ŠP EKŠ
Autorka fotografií: Miroslava Chabadová, študentka 2. ročníka Bc. ŠP EKŠ

Katedra hudobnej výchovy Pedagogickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici sa už piaty rok pýši novým študijným programom: školské hudobné súbory

Hudobné umenie má relevantné miesto pri formovaní osobnosti jedinca, je fenoménom humanizácie. Jeho odovzdávanie čo najširším vrstvám obyvateľstva prostredníctvom hudobno-

záujmovej činnosti umožňuje zúčastneným sa dostať k takej orientácii vkusu, ktorá nie je manipulovateľná agresívnou ponukou subkultúry. Aj toto si uvedomili pedagógovia pri kreovaní nového študijného programu. Chceli reagovať na spoločenskú potrebu – skvalitniť mimotriednu a mimoškolskú hudobnú výchovu, snáď aj s určitou chimérou: postupne dosiahnuť, aby na školách pracovali nielen kvalitné speváckе zbory, ale aj rôzne inštrumentálne zoskupenia, ktoré sú bežné na amerických a austrálskych školách. Táto koncepcia študijného programu zodpovedá aj súčasným podmienkam umeleckej výchovy v nižšom sekundárnom vzdelávaní, ktoré vymedzujú štátne vzdelávacie programy hudobnej výchovy, kde škola má možnosť v rámci školského vzdelávacieho programu sa venovať takejto súborovej činnosti.

Prví absolventi nového študijného programu prezentujú svoje nadobudnuté vedomosti a skúsenosti nielen diplomovou prácou, ale aj absolventským vystúpením, ako dirigenti a vedúci rôznych hudobných telies (miešané, detské, ženské, mužské zbory, ľudové súbory, komorné nástrojové zoskupenia a pod.). Prvý absolventský koncert sa uskutočnil 24. marca 2010 v Evanjelickom kostole v Banskej Bystrici, na ktorom sa nám predstavili budúce absolventky PF UMB Barbora Lipková a Anežka Šimová s bohatým hudobným programom. Obe študentky sú talentované a cieľavedomé hudobníčky, ktoré sa aktívne zapájajú do kultúrneho diania na vysokej škole, ale aj mimo nej vo svojom domácom prostredí.

Vokálna skupina Copalla, ktorej členkami sú už spomínané absolventky, nás v úvode koncertu prekvapila kvalitnou interpretáciou skladieb G. Crocea – Cantate Domino a J. del Encina – Cu, cu. Bériotove Etudy pre dvoje huslí a Beethovenov Turecký pochod (A. Šimová – husle, L. Buvalová – husle, B. Lipková – klavír) zvýšili zvedavosť poslucháčov očakávajúcich štandardnú dramaturgiu koncertu. Tú spestrili dva hudobné vstupy akordeónistu Vladimíra Martikáňa, ďalšieho budúceho absolventa nového študijného programu. Ženský zbor Mladosť pod vedením A. Šimovej nám zaspieval nielen renesančné skladby, ale aj úpravy slovenských ľudových piesní. Nasledovalo opäť vystúpenie vokálnej skupiny Copalla. Presvedčili poslucháčov, že s rovnakým nadhľadom a kvalitou sú schopní zaspievať nielen renesančné diela, ale aj rytmické gospelové úpravy a capella. Husle s gitarovým sprievodom zazneli v Paganiniho Cento di Sonate č.1 (A.Šimová – husle, L. Jeňo – gitara), po ktorej nasledovalo dirigentské vystúpenie Barbory Lipkovej. Pod jej taktovkou si prítomní vypočuli miešaný speváckу zbor Mladosť so skladbami od renesančného a barokového autora (G. Gastoldi – Amor Vittorioso, Q. Gaspariny – Adoramus Te) a tiež úpravy ľudových piesní slovenských skladateľov: M. Moyzes – Da mihi Jesu, I. Hrušovský – Ej, hrajteže. Mladá dirigentka zvládla dynamickú a rytmickú náročnosť skladieb na veľmi slušnej úrovni, pričom sa interpretácia slovenských ľudových piesní ukázala ako silná stránka miešaného speváckeho zboru, na ktorom bolo nielen vidieť, ale aj počuť, že zo spievaných skladieb majú radosť. Po M. Smitzovom Jazz Parnas pre dvoje huslí a klavír sme opäť mali možnosť počuť ženský speváckу zbor Mladosť, ktorý sa vo veľkej miere zvýraznil v Troch cigánskych piesňach od Z. Mikulu. Tie dirigentka A. Šimová spestrila hrou na husliach a členovia speváckeho zboru príznačnými kostýmami. V závere koncertu zaznela impozantná skladba C. Orffa – O fortuna (Carmina burana) pod dirigentským vedením Barbory Lipkovej a klavírnym sprievodom Moniky Ostrochovskej. Celá dramaturgia koncertu sa niesla v sviežom, ba až tanečnom duchu prelínajúcom sa krátkymi vstupmi sprievodného slova Ľubomíry Vrábľovej a Martina Benikovského, ktorí postupne poslucháčom

predstavili nielen nádejné mladé dirigentky, muzikantky a speváčky, ale aj ich hudobných hostí a interpretované diela.

Skutočne pestrý, zaujímavý a kvalitný kultúrny zážitok pripravili študentky a budúce absolventky Pedagogickej fakulty svojim pedagógom, rodinným príslušníkom, spolužiakom a poslucháčom, ktorí ostali na ne patrične hrdí. Veríme, že dievčatá v budúcnosti predstavy svojich vyučujúcich naplnia.

Časť absolventského koncertu odznela 29. marca ako hudobná kytica študentov pedagógom PF UMB ku Dňu učiteľov.

Mgr. Katarína Goliášová
interná doktorandka KHV PF UMB

Úspešný doktorand pre teóriu a prax

Na pôde Ekonomickej fakulty UMB sa dňa 15. apríla 2010 konal workshop na tému *„Úspešný doktorand pre teóriu a prax“*, ktorý organizovalo Centrum rozvoja doktorandov fakulty v spolupráci s Akademickou rankingovou a ratingovou agentúrou (ARRA). Cieľom bolo prediskutovať skvalitňovanie prípravy budúcich ekonómov, obohatiť ich vedomosti a pripraviť sa na budúcu úlohu pri formovaní novej generácie slovenských ekonomických vedcov.

Prvé stretnutie na tému *„Vedecký seminár na fakulte ako základný nástroj pre vedecký rast mladých vedcov“* viedol prof. RNDr. Ján Pišút, DrSc. Hovoril o svojich životných skúsenostiach s organizovaním vedeckého seminára, ktorý pokladá za predpoklad prípravy každého kvalitného budúceho vedca, absolventa doktorandského štúdia. Na stretnutí vystúpil aj Dr. rer. nat. Boris Tomášik, ktorý v súčasnosti pôsobí na Fakulte prírodných vied UMB. Priblížil problematiku kolokvií, seminárov a diskusných krúžkov a podelil sa so skúsenosťami, ktoré nadobudol počas doktorandského štúdia v Nemecku a práce vedeckého pracovníka v zahraničí. Kým vedecký seminár sa pokladá za stretnutie pracovnej skupiny, dôležitý je výber témy a špičkoví referujúci, kolokvium má vzdelávací charakter a pokladá sa za základ spoločenského života inštitúcie, na ktorom referujú tí, ktorí majú výsledky.

Druhé stretnutie viedol Dr. William Taliaferro na tému *„Spájanie teórie a praxe“*. Dr. Taliaferro pôsobil na akademickej pôde na Univerzite v Berkeley, pracoval v Silicon Valey a v súčasnosti pôsobí na Veľvyslanectve USA v Bratislave. Venoval sa prepojeniu doktorandského štúdia s praxou a vyzdvihol potrebu spracovať dizertačnú prácu na jedinečnú tému.

Ing. Eva Ščepková
doktorandka Ekonomickej fakulty UMB

Zasadnutie výkonného výboru vedeckovýskumnej siete Réseau PGV (Pays du groupe Vysegrad) Vyhne 20. – 22. 5. 2010

Frankofónne štúdium v podobe v akej existuje na Ekonomickej fakulte UMB doteraz ukázalo, že je dôležitou konkurenčnou výhodou Banskobystrického kraja, Univerzity Mateja Bela, jej Ekonomickej fakulty, ale predovšetkým študentov a absolventov. Nositelia súčasného stavu i tradície frankofónneho štúdia (neoficiálne vzniklo na Ekonomickej fakulte UMB v Banskej Bystrici už v roku 1993, ale založené bolo v akademickom roku 1998/99 zmluvou medzi fakultou a vtedajším Centrom pre jazykovú, kultúrnu a vedeckú spoluprácu pri Francúzskom veľvyslanectve v Bratislave) sú popri aktívnej spolupráci s francúzskymi univerzitami v Nancy a Poitiers aj členmi výkonného výboru vedeckovýskumnej siete Réseau PGV (Pays du Groupe de Visegrad – sieť krajín Vyšehrádskej skupiny) so sídlom vo francúzskom Grenobli.

Výkonný výbor PGV má 20 členov, ktorí reprezentujú jednotlivé členské krajiny: Bulharsko, Českú republiku, Francúzsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko a Taliansko. Aktívnu účasť Slovenska prostredníctvom pedagógov a vedeckovýskumných pracovníkov EF UMB na živote Réseau PGV pravidelne podporuje aj občianske združenie Ekonómia.

Ekonomická fakulta UMB je dlhoročným kolektívnym členom spomínanej siete a šiesti pedagógovia sú jej individuálnymi členmi. Členstvo v tejto sieti predstavuje už 18 rokov reálne možnosti medzinárodnej výmeny pedagógov a ich zapájanie sa do pedagogického procesu partnerských univerzít a tiež vzájomnú vedeckovýskumnú a publikačnú spoluprácu, ktorá následne priamo ovplyvňuje výučbu odborných predmetov predovšetkým v oblasti riadenia, financovania a reštrukturalizácie podnikov.

Ekonomická fakulta UMB v Banskej Bystrici v spolupráci s Ekonómia, o. z., organizovala v máji 2010 pracovné zasadnutie výkonného výboru siete Réseau PGV po prvýkrát od jej vzniku. Ponuku na uvedené zasadnutie siete Réseau PGV vyslovila dekanka EF UMB prof. Ing. Mária Uramová, PhD. v septembri 2009 na 15. medzinárodnej konferencii siete Réseau PGV a predseda výboru prof. Claude Martin z Institut de Technologie 2 pri Université Pierre Mendès de Grenoble ju prijal. Rozhodnutie o mieste a dátume konania zasadnutia výkonného výboru siete pripadlo na máj 2010 vo Vyhniach v hoteli

Sitno. Predmetom 3-dňového rokovania dvadsiatich medzinárodných členov výkonného výboru PGV, významných pedagógov z univerzít z rôznych európskych štátov, bola príprava 16. konferencie pod názvom *« La crise mondiale et les perspectives de reprise des économies européennes »* (Svetová kríza a perspektívy konjunktúry v európskych ekonomikách), ktorá sa bude konať v septembri 2010 v Prahe, výber príspevkov do novovzniknutého vedeckého časopisu Management & Gouvernance a tiež bilaterálne dohody o prednáškach zahraničných kolegov na partnerských vzdelávacích inštitúciách.

Bola to príležitosť, aby organizátori zasadnutia, prof. Ing. Mária Uramová, PhD., doc. Ing. Jana Marasová, PhD., Ing. Mária Horehájová, PhD. a denní doktorandi Ing. Peter Bilka a Ing. Zuzana Onderufová prezentovali na medzinárodnej úrovni účastníkom

zasadnutia Banskobystrický kraj a jeho pamätihodnosti, zvlášť okolie Banskej Bystrice ako sídla Univerzity Mateja Bela, Španiu Dolinu, Vlkolínec a Banskú Štiavnicu, lokalitu zapísanú na zozname svetového dedičstva UNESCO, kde boli členovia výboru úctivo prijatí na mestskom úrade a navštívili Banské múzeum v prírode. Ohlasy zahraničných účastníkov na organizáciu tohtoročného zasadnutia výboru na Slovensku a na pobyt v hoteli Sitno boli veľmi pozitívne. Zo zasadnutia siete PGV pripraví EF UMB v spolupráci s Ekonómia, o. z., zborník abstraktov v anglickom a francúzskom jazyku, ktorého zostavovateľmi sú prof. Uramová a prof. Martin.

Ing. Zuzana Onderufová
denná doktorandka EF UMB

UNIVERZITNÁ KNIŽNICA INFORMUJE

Vedecká kniha 2010

Už po šiestykrát zorganizovala Univerzitná knižnica UMB v spolupráci s kníhkupectvom a vydavateľstvom Malé centrum v Bratislave výstavu zahraničných odborných publikácií. Vydavateľstvá Academic Press, Sage, Brill, Walter de Gruyter, Hart Publishing, Hodder Education, Exed, Lippincott Williams and Wilkins, Palgrave MacMillan, John Wiley and Sons a ďalšie tu prezentovali svoju najnovšiu produkciu. Celkom bolo vystavovaných 1024 publikácií, niektoré z nich boli novinky prezentované po prvýkrát v apríli 2010 na knižnom veľtrhu v Londýne. Počas výstavy odzneli aj štyri prednášky zástupcov vydavateľstiev venované novým možnostiam publikovania, prístupu k elektronickým knihám a odborovým databázam. Predstavené boli aktivity vydavateľstiev pre akademickú sféru, najmä interaktívne elektronické vysokoškolské učebnice. Výstavu si počas troch dní prezrelo deväťdesiatsedem návštevníkov. Univerzitná knižnica na základe ich návrhov zakúpila do svojho knižničného fondu celkom deväťdesiatosem titulov publikácií z matematiky, biológie, chémie, ekológie, geografie, ekonomiky, finančníctva, politológie a lingvistiky. Fond Univerzálnej študovne obohatia ďalšie hodnotné encyklopédie a slovníky: *CRC Encyclopedia of Mathematics, Encyclopedia of Geology, Encyclopedia of Microbiology, Brewers Dictionary of Modern Phrase, Chambers Giant Dictionary* a ďalšie. Návštevníci politologickej študovne sa môžu tešiť na publikácie *Geopolitika*, *Encyclopedia of political communication* a rozsiahlu *International Studies Encyclopedia.* Toto dvanásťzväzkové dielo je zamerané na oblasť medzinárodných štúdií a medzinárodných vzťahov. Zostavila ho skupina najvýznamnejších odborníkov a pedagógov z celého sveta. Obsahuje vyše 400 odborných štúdií a vyčerpávajúcim spôsobom spracúva témy ako komparatívne interdisciplinárne štúdie, diplomacia, etnicita, nacionalizmus a migrácia, teória feminizmu a rodovej rovnosti, analýza zahraničnej politiky, globálny vývoj, ľudské práva, medzinárodná komunikácia, etika v medzinárodných vzťahoch, medzinárodné právo, medzinárodná politická ekonómia a sociológia, medzinárodná bezpečnosť, politická geografia, postkomunistické štáty a medzinárodné vzťahy, mierové štúdie a podobne.

PhDr. Ľudmila Homolová
Univerzitná knižnica UMB

Navštívili sme novostavbu Akademickej knižnice Juhočeskej univerzity v Českých Budějoviciach

Keď sme sa v januári tohto roku dozvedeli, že ďalšia knižnica sa sťahuje do novej budovy, prijali sme túto správu s radosťou, ale aj s trochou závisti. Pri hľadaní informácií o Akademickej knižnici Juhočeskej univerzity v Českých Budějoviciach sme zistili, že pôvodné podmienky v knižnici pred dostavbou novej budovy boli veľmi podobné podmienkam, v ktorých pracujeme a poskytujeme služby pre používateľov v našej univerzitnej knižnici. To nás viedlo k rozhodnutiu navštíviť túto knižnicu a bližšie sa oboznámiť s procesom centralizácie jej pracovísk a najmä s genézou prípravy, realizácie stavby a prevádzkou knižnice v novej budove. Využili sme možnosť, ktorú nepedagogickým pracovníkom vysokých škôl ponúka program Erasmus a dohodli sme si týždennú pracovnú

návštevu knižnice. Absolvovali sme ju v dňoch 26. – 30. 4. 2010. Južné Čechy nás privítali pekným počasím a rozkvitnutou jarnou prírodou, pracovníci knižnice milým úsmevom a ochotou podeliť sa o skúsenosti. O dlhodobom úsilí knihovníkov o novú budovu

nám porozprávala metodička knižnice Marie Cihlová. Pochopenie našli u nového rektora univerzity v období, keď univerzita plánovala stavbu novej budovy filozofickej fakulty a rektorátu. Podarilo sa im do týchto plánov zahrnúť aj novostavbu akademickej knižnice. Stavba sa začala realizovať v apríli 2008. Financovaná bola z prostriedkov Ministerstva školstva, mládeže a telovýchovy Českej republiky a z vlastných zdrojov univerzity. Náklady na stavbu a interiérové vybavenie knižnice predstavovali 154,3 miliónov Kč. Knižničné a informačné služby pred výstavbou novej budovy zabezpečovalo päť fakultných knižníc v nedostatočných priestoroch. Tieto podmienky neumožňovali zvýšenie počtu študijných miest, ani sprístupnenie väčšieho objemu knižničného fondu vo voľnom výbere. Vybudovanie akademickej knižnice sa realizovalo s cieľom zabezpečiť informačné potreby používateľov, resp. 12 820 študentov, ktorí v súčasnosti študujú na Juhočeskej univerzite. Okrem nich poskytuje knižnica služby pedagógom a zamestnancom všetkých súčastí univerzity, ako aj pracovníkom ústavov Akadémie vied ČR sídliacim v Českých Budějoviciach a širokej verejnosti. Knižnica má v súčasnosti vo svojom knižničnom fonde 450 tisíc dokumentov a odoberá okolo 870 titulov periodík. Nová budova umožnila usporiadať fond knižnice podľa odborov a sprístupniť ho používateľom vo *voľnom výbere*. V knižničnom sklade s kapacitou 500 tisíc zväzkov sú v kompaktných regáloch umiestnené len staršie dokumenty, zviazané periodiká a záverečné a kvalifikačné práce. Na prízemí budovy sa nachádza útulný bufet, predajňa skrípt a klubovňa. Na prvom poschodí je uložený fond spoločenských vied a na druhom poschodí fond prírodných vied. Na oboch poschodiach je viacero študovní – študovňa periodík, študovňa pre akademických pracovníkov, počítačová študovňa. Pracovné miesta sú rozmanité. Umožňujú samostatné štúdium, ale aj prácu v skupinách. Zaujímavosťou je päť tzv. *individuálnych študovní*, ktoré si záujemcovia môžu prenajať na dlhší čas, nechať si tam študijné materiály a v pokoji sa pripravovať, napríklad na štátne záverečné skúšky. Túto službu doteraz poskytovala len Národná technická knižnica v Prahe. Knižnica je otvorená v pracovných dňoch od 9.00 – 21.00 hod. a v sobotu od 9.00 – 16.00 hod. Novinkou v službách je *samoobslužné vracanie kníh* prostredníctvom špeciálneho boxu, ktoré funguje 24 hodín denne. Na používateľské priestory logicky nadväzuje administratívna časť knižnice s priestrannými a dobre vybavenými pracovňami zamestnancov. Celá budova pôsobí útulným dojmom a vládne v nej príjemná pracovná

atmosféra. Ako nám potvrdila riaditeľka akademickej knižnice PhDr. Helena Landová, od otvorenia novej budovy zaznamenali nárast počtu používateľov i výpožičiek. Študenti, pedagógovia i ostatní používatelia oceňujú, že knižničné a informačné služby sa skoncentrovali na jedno miesto. Novostavba umožnila aj zavedenie nových technológií, skvalitnenie prístupu k internetu a k elektronickým informačným zdrojom.

PhDr. Ľudmila Homolová, PhDr. Slávka Beracková
Univerzitná knižnica UMB

ŠPORT

Vyhodnotenie fakultného kola Študentskej vedeckej aktivity 2010 Katedra telesnej výchovy a športu FHV UMB

Dňa **13. 4. 2010** sa na KTVŠ FHV UMB v Banskej Bystrici uskutočnilo fakultné kolo ŠVA 2010 v uvedených sekciách, v ktorých boli nasledovné výsledky.

TEORETICKÁ SEKCIA:

VEDY O ŠPORTE

1. miesto: Zuzana Tonhauserová
Závislosť medzi výbušnou silou dolných končatín a efektivitou štartového skoku v plávaní.

2. miesto: Jakub Beňo
Porovnanie odozvy organizmu bežcov na opakované vytrvalostné zaťaženie.

3. miesto: Peter Krčmárek – Roman Hollý – Matúš Janeček – Zuzana Tonhauserová
Stav flexibility chlapcov a dievčat na II. stupni Základnej školy Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši.

DOKTORANDSKÁ SEKCIA

1. miesto: Pavol Pivovarníček
Vplyv biorytmických zmien na disjunktívne reakčno-rýchlostné schopnosti u mladých futbalistov.

2. miesto: Zuzana Rázusová
Úroveň dynamickej rovnováhy detí mladšieho školského veku v zjazdovom lyžovaní.

3. miesto: Zuzana Borguľová
Vplyv tréningového programu na úroveň herných schopností a zručností u 11-ročných minibasketbalistiek.

4. miesto: Silvia Končoková
Rozvoj vybraných silových schopností v krasokorčuľovaní v kategórii Nádeje v ŠK Iskra Banská Bystrica.

POHYBOVÉ SKLADBY:

ŠPORTOVÁ SEKCIA
1. miesto: Stanislav Kútik a Ján Krafčík
Gúľalo sa gúľalo...

TANEČNÁ SEKCIA
1. miesto: Ladislav Pongrác a kol.
Black and White.

Celoslovenské kolo Študentskej vedeckej aktivity 2010 Univerzita J. Selyeho v Komárne

Akademická pôda Univerzity J. Selyeho KTVŠ v Komárne **dňa 26. 4. 2010** usporiadala **celoslovenské** kolo ŠVA 2010, kde privítala študentov a doktorandov z celého Slovenska slávnostným príhovorom pod záštitou doc. RNDr. Jánosa Tótha, PhD., *rektora Univerzity J. Selyeho v Komárne*. Cieľom ŠVA 2010 bolo formou súťaže v rámci jednotlivých sekcií motivovať študentov a doktorandov, plne rozvinúť význam vedeckovýskumnej činnosti, ktorá je jednou z prioritných aktivít zameranej na efektívne prepojenie vedeckého bádania vo vzdelávacom procese, ako aj na podporu odborného rastu študentov a doktorandov. Pedagógovia KTVŠ FHV UMB (prof. PaedDr. Karol Görner, PhD., doc. PaedDr. Nadežda Vladovičová, PhD., PaedDr. Júlia Palovičová, PhD., PaedDr. Elena Bendíková, PhD., PaedDr. Robert Rozim, PhD.) aktívne participovali v pracovných komisiách, v ktorých spolu aj s ostatnými kolegami zo Slovenska (FŠ Prešov, PF UKF Nitra, KTVŠ UJS Komárno, FTVŠ Bratislava) garantovali úroveň vedeckosti a odbornosti. Podujatie vyvrcholilo pohybovými skladbami, kde sme videli náročné, kreatívne a impozantné vystúpenia študentov za podpory divákov „vo švíkoch“ praskajúcej športovej haly. Študenti KTVŠ FHV UMB obsadili uvedené popredné miesta.

TEORETICKÁ SEKCIA:

SEKCIA DOKTORANDOV

2. miesto: Silvia Končoková
Rozvoj vybraných silových schopností v krasokorčuľovaní v kategórii Nádeje v ŠK Iskra Banská Bystrica.
3. miesto: Zuzana Borguľová
Vplyv tréningového programu na úroveň herných schopností a zručností u 11-ročných minibasketbalistiek.

ŠPORTOVÁ EDUKOLÓGIA

2. miesto: Zuzana Tonhauserová
Závislosť medzi výbušnou silou dolných končatín a efektivitou štartového skoku v plávaní.

POHYBOVÉ SKLADBY:

ŠPORTOVÁ SEKCIA

1. miesto: **Stanislav Kútik a Ján Krafčík**
Gúľalo sa gúľalo...

Vedenie Katedry telesnej výchovy a športu FHV UMB Banská Bystrica a doc. PaedDr. M. Nemec blahoželá víťazom a ďakuje všetkým zúčastneným študentom za príkladnú a vzornú reprezentáciu. Organizátori fakultného kola ŠVA 2010 aj touto cestou ďakujú všetkým zainteresovaným, ktorí sa podieľali na príprave a spolupráci.

PaedDr. Elena Bendíková, PhD., PaedDr. Robert Rozim, PhD.
KTVŠ FHV UMB

BANSKOBYSTRICKÉ GYMNASTICKÉ DNI 2010

V dňoch 21. – 23. 5. 2010 sa v športovej hale KTVŠ na Fakulte humanitných vied UMB konali *Banskobystrické gymnastické dni 2010* s medzinárodnou účasťou. V rámci nich sa konalo viacero pretekov:

− XVIII. ročník Pohára UMB,
− X. ročník Memoriálu A. Drexlera,
− XI. ročník Banskobystrická kladina,
− Slovenský pohár,

na ktorých predvádzalo svoje umenie **rekordných 173 gymnastiek a gymnastov**.

Domáce pretekárky a pretekári získali medaily v kategórii:
staršie žiačky:
2. miesto: A. Potančoková
2. miesto v družstvách spolu s A. Koubekovou.

mladší žiaci:
2. miesto: A. Strelec
starší žiaci:
1. miesto: S. Potančok (disciplína kôň na šírku).

V *juniorskej kategórii* obhájil víťazstvo z minulého roka M. Argaláš so ziskom 77,85 bodov, čím potvrdil dobrú formu z tohtoročných majstrovstiev Európy v športovej gymnastike.

Chcem sa poďakovať sponzorom: Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici, Mestu Banská Bystrica, SAUŠ a iným, ktorí pomohli pri týchto „náročných“ pretekoch po organizačnej a finančnej stránke.

Mgr. Juraj Kremnický, PhD.
riaditeľ pretekov

Ekonómovia v pohybe

Robert Fulghum raz povedal: „Keby bola na olympijských hrách disciplína v spaní, pokúsim sa o zlatú.“ Na našich *Ekonómoch v pohybe* by ale taktiež neuspel. ☺

Dňa 21. 4. 2010 sa na pôde Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela uskutočnilo športové podujatie plné smiechu, dobrej nálady, radosti a športového ducha. Čo sa najviac preukázalo, bol tímový duch a chuť niečo dokázať.

Vďaka organizátorom – Študentskej rade EF UMB, o. z., a Ekonomickej fakulte sa stretli všetky ročníky i všetky odbory našej fakulty a spolu bojovali o prvú pozíciu

v rebríčku v týchto disciplínach: streľba zo vzduchovky, kopanie penált, hádzanie trestných bodov, labyrint, kolky, beh vo vreci, pitie piva, tehlovica, hádzanie šípok do balónov, balónovica, picturing a kvíz.

Súťaže sa zúčastnilo 122 študentov, ktorí tvorili 19 tímov. Počasie nám prialo, slniečko svietilo a tak sa všetci títo študenti v pokoji mohli pustiť do úloh, pri ktorých ich povzbudzovali spolužiaci a kamaráti. Každý tím vynikal v niečom inom. Niekto sa dobre triafal do brány, iní si zase presne zastrieľali na terč alebo si preverili svoje skúsenosti v pití piva na čas. Popoludnie nám spríjemňovali hostesky, ktoré rozdávali súťažiacim Redbull a tiež mimo súťažná disciplína – cibuľový petang. Odbila sedemnásta hodina a výsledky boli jasné. Rebríček prvých troch miest znel nasledovne:

1. miesto: PROJECT KÁN – Jakub Jankura, Gábor Csanda, Peter Gróf, Lukáš Smolka, Matej Scanda

2. miesto: F.B.I. SPECIAL TASK UNIT – Robert Kočergin, Jozef Baláž, Oľga Janíčková, Ján Libič, Matej Majerík, Matej Kšenžigh, Lukáš Lenďák

3. miesto: ŠMELINÁRI – Vítězslav Jureček, Juraj Pradla, Patrik Mesík, Dušan Piatka, Jaro Kubala.

Výhercovia sa tešili z veľkého množstva cien, napríklad lopty, športové oblečenie, lietajúce taniere, badminton, reklamné predmety, šípky, okuliare a iné. No najväčšiu poctu mali súťažiaci, ktorí obsadili prvé miesto, pretože získali Putovný pohár dekanky, ktorý sa bude každoročne posúvať ďalším a ďalším víťazom. Keďže toto bol prvý ročník súťaže, zapísalo sa toto družstvo do histórie *Ekonómov v pohybe*. O skvelé ceny, ktoré výhercovia získali, sa nám postaral Športový klub Ekonóm, o. z., Šport Áčko, Ekonomická fakulta, Redbull a Club Tour.

Po dlhšej dobe sa dvor Ekonomickej fakulty zaplnil radosťou a ležaním v tráve. Nenašiel sa jeden študent, ktorý by nebol z tejto akcie nadšený. Týmto dňom vládol smiech a dobrá zábava. Študenti Ekonomickej fakulty preukázali, že nie sú len bystrí študenti, ale aj perfektní športovci. A keď sa podujatie *Ekonómovia v pohybe* končilo, každý sa pousmial a začal sa tešiť na druhý ročník súťaže opäť o rok. ☺

Zuzana Halušová
študentka 2 EMP EF UMB

Oznamujeme všetkým, ktorí by chceli prispieť do ďalšieho čísla Spravodajcu UMB, že príspevky môžu posielať elektronickou poštou na adresu simona.stepanovicova@umb.sk. Uzávierka príspevkov do ďalšieho čísla je 22. septembra 2010. ***Redakčná rada***

Spravodajca Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici
ERUDITIO MORES FUTURUM
Universitas Matthiae Belii

Spravodajca Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Universitas Matthiae Belii. Vydáva: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Adresa: Národná 12, 974 01 Banská Bystrica. IČO: 30232295. Registrácia MK SR: EV 1116/8. Vychádza ako dvojmesačník, okrem letných prázdnin. Výkonná redaktorka: Mgr. Simona Štepanovícová, tel.: 048/4461164, e-mail: simona.stepanovicova@umb.sk. Jazykový redaktor: PaedDr. Július Lomenčík, PhD. Za obsah príspevkov zodpovedajú autori. Grafická úprava a tlač: Miroslav Chladný, tlačiareň BRATIA SABOVCI, spol. s r.o., Zvolen, http://www.printbs.sk. Fotografie: archív UMB. On-line verzia: www.umb.sk.

Nepredajné

SPOROžíro vysokoškolák – efektívny prostriedok na riadenie financií

Slovenská sporiteľňa je najväčšia slovenská komerčná banka. Mladým ponúka finančné produkty, bez ktorých sa v súčasnosti už nezaobídu – zvýhodnené účty, platobné karty, úvery splatné až po skončení štúdia, elektronické bankovníctvo a mnohé ďalšie.

Z bankovej ponuky si vyberte to najvýhodnejšie

Orientovať sa vo svete financií vám pomôžu osobní bankoví poradcovia. Aj keď sa mnohé bankové informácie dajú získať aj z internetu, aspoň na začiatku je dobré sa poradiť s odborníkmi. Mladí sú zvýhodnení oproti ostatným klientom pri platení za bankové služby, pri čerpaní úverov i úročení vkladov.

Účet – základ bankových služieb

Účet sa predovšetkým používa na vykonávanie bezhotovostného a hotovostného platobného styku. K účtu sa však dajú získať ďalšie služby rozširujúce možnosti jeho využitia – povolené prečerpanie so zvýhodneným úročením, platobné karty, elektronické bankovníctvo a rôzne iné.

Bankové služby využívajte jednoducho a pohodlne

Pravidelné platby sa dajú presunúť na banku. Uhrádzať tak môžete poplatky za ubytovanie, stravovanie, mobilný telefón a iné bez toho, aby ste na ne museli myslieť. Platobnými kartami môžete vyberať hotovosť z bankomatu a bezhotovostne platiť. Služby elektronického bankovníctva vám umožnia disponovať peniazmi na účte v banke z ktoréhokoľvek miesta na svete bez časového obmedzenia.

SPOROžíro vysokoškolák

Je zvýhodnený bežný účet určený iba študentom – vysokoškolákom a interným doktorandom vo veku od 18 do 26 rokov. Napriek tomu, že banka vedie účet v domácej mene, realizovať prostredníctvom neho môžete aj platobný styk v cudzej mene. Znamená to, že ak si na takýto účet prevediete finančné prostriedky zo zahraničia v cudzej mene, platba sa zrealizuje prepočítaná aktuálnym kurzom v domácej mene. A naopak, ak sa rozhodnete z tohto účtu zaplatiť napríklad za jazykový kurz v zahraničí, úhrada sa vykoná v mene, ktorú uvediete v platobnom príkaze. Určite to využijete počas letných brigád, zájazdov, stáži či kurzov v zahraničí.
Platobné karty vám umožnia disponovať s vašimi finančnými prostriedkami na účte v peňažnej mene krajiny, v ktorej ich použijete. Platobné karty spoločností VISA a MasterCard, ktoré vydávame, sú akceptované všade vo svete. Navyše sa každý majiteľ účtu SPOROžíro vysokoškolák môže stať členom Študentského klubu Slovenskej sporiteľne, a tak využívať zľavy a iné výhody u zmluvných partnerov banky, získať vstupenky na koncerty speváckych hviezd s výraznými zľavami a rôzne iné.

Aké výhody vám prinesie účet SPOROžíro vysokoškolák?

- zvýhodnené úročenie na účte,
- členstvo v Študentskom klube Slovenskej sporiteľne,
- 24 hodinový prístup k peniazom prostredníctvom platobnej karty a širokej siete bankomatov,
- **zriadenie a vedenie** účtu poskytujeme **bez poplatku**,
- platobnú kartu **VISA Electron bez poplatku**,
- bezhotovostnú platbu kartou za tovar a služby **bez poplatku**,
- **výber hotovosti platobnou kartou v bankomatoch** Slovenskej sporiteľne a skupiny ERSTE BANK v Rakúsku, Česku, Maďarsku, Chorvátsku, Srbsku, Rumunsku a na Ukrajine **bez poplatku**,
- možnosť rýchlo a jednoducho získať povolené prečerpanie účtu **so zvýhodnenou úrokovou sadzbou až do výšky 700 € bez poplatku,**
- všetky tuzemské platobné príkazy realizované prostredníctvom služieb **elektronického bankovníctva bez poplatku**,
- **bezpoplatkové využívanie služieb Internetbanking, Mobilbanking a SMS-banking**,
- prehľad o pohybe na účte výpisom, cez elektronické bankovníctvo alebo telefonicky,
- žiaden minimálny vklad,
- pripisovanie úrokov mesačne.

Študentský KLUB

SLOVENSKÁ SPORITEĽŇA